

Téereb Yowel ak Kàngam Ajānda Bésu Ñetteel bi ci Lawdise — Ñetteelu Nimeru

Toolub bii wine bu xonq

Jeff Pippenger

2025-12-03

Nu jeexal mbind mi jiitu ak laaj bii: “Bu juntuukaay yi juboo nii, naka la teew 9/11 téere Yowel nekk yégle gi Piyeer santale woon ci Pentekost?”

Piyeer dafa wone ne, li Yuël waxoon am na matubisam ca bésu Pàntakot ba, te loolu mooy benn waxtu wu feeñal njeexital jamonoju Pàntakot. Ci jamonoju Pàntakot ga, am na woon feeñug Xel mu Sell mi ca njàlbéen ga, te gannaaw gi amaat na feeñug Xel mu Sell mi gu gën a màgg ca mujje ga. Ci kaw ngëm, bu nu déggée ne Biibël bi ak Xelu Kàddug Yonent bi ñoom ñaar ñépp dañuy jëfandikoo Yuël ngir waxtu tawub mujj bi, kon man nanu xam ne téereb Yuël mujj na doon dëgggu jamono ci 9/11; te ne bépp cëram ci téere bi dina wax bu jub ci taarixu yonent bi tambalee ci 9/11 ba yegg ba ci, te boole ci, juróom-ñaari musiba yu mujj yi, yi Yuël tudd “bésu Boroom bi.”

Ni 1888 mel niroom, ci 9/11, yégleb waxu Laodicee bi mujjee dëgggu nattu buy am ci jamono ji. Isaaya melal benn wax ju mel noonu ci saar fanweeri juróom-ñett, fa baatam niroom ak buux bu trombet, di won nit ñi Yàlla seeni bàkkaar ak seeni tooñ. “Bés” ba Isaaya tambalee yëkkati baatam ni trombet, mooy benn bés bi mu woyee it woyu toolu reseñ bi.

Bés booba, woyleen ko ne: Tollu reseñu bii gën a xonq. Man, Boroom bi, maa koy sàmm; dinaa ko suuxal saa yu nekk. Ngir kenn bañ koo lor, dinaa ko sàmm guddi ak bëccëg. Mer amul ci man. Kan moo man a tax ngir xeex ak man ci xeet ak garab yu am ay xob? Dinaa jaar ci seen biir, dinaa leen lakk benn. Walla bokk na ci moom mu jàpp sama doole, ngir mu def jàmm ak man; waaw, dina def jàmm ak man. Moom dina tax ñi bawoo ci Yanqóoba sax affo, Israyil dina sax te soppiku, te feesal kanamu àddina ak meññent. Esayi 27:2–6

Israayel bu xel bu bees buy sax buy meññ deretu àddina ak meññ” ci jamono taw wu mujj wi, ndaxte taw wu njëkk wi mooy tax garab gi sax te bëgg a neex, te taw wu mujj wi moo di jur meññ. Bi tabax yi nekkoon New York daanu ci 9/11, malaaka bu mag ba ci Peeñu gi fukk ak juróom-ñett wàcc na, te taw wu mujj wi tàmbalee wërsëg. Ci waxtu woowu, seetkat yi Yàlla waroon nañu wol turumpet bi ngir jàngal kërceenug Laodice. Baatu Esayi bi miy wax bàkkaar yi nekk ci askanu Yàlla mooy itam woyug toolu reseñ bu xonq bi. Saaru njëkk bi ci Yoel mooy sax baat boobu.

Kàddug Boroom bi ñëw ci Yowel doomu Petuwel.

Dégluleen lii, yéen mag ñi, te déglu léen, yéen ñépp dëkkkat yi ci réew mi. Ndax loolu am na ci seen jamono, walla sax ci jamonoy seeni baay? Waxleen ko seen i doom, te na seen i doom wax ko seeni doom, te seeni doom itam wax ko geneen xeet.

Li ñu mbugum palmeer bi bàyyi, ay mbalit lekk nañu ko; te li ay mbalit bàyyi, mbugum yàqkat bi lekk na ko; te li mbugum yàqkat bi bàyyi, mbugum lekakat bu mujj bi lekk na ko.

Yéen màndarga yi, yeeleen te jooy; di yuux, yéen ñépp ñiy naan biiñ, ndax biiñ bu bees bi; ndaxte dagg na ci seeni gémmin.

Ndax xeet bu réy song na sama réew, am doole te maneesul a wañni limam; baayam mel ni baayi gaindeg, te baayi añaam yu mag ya mel ni yu gaindeg gu réy. Moom dafa yàq sama reseñ, ba ñu màbb xaritam sama garab fig; dafa ko wacc ba mu nelaw yépp, te sànni ko; ay carayam weex nañu. Jooyal ni janq bu tak ay yére yu ñaaw ngir jëkkëram ba mu amee ndawtéem. Saraxu dugub ak saraxu naan dañu dagganteek kër Aji Boroom bi; saraxalekat ya, ay surga yi Aji Boroom bi, ñu ngi tiis. Tool bi yàqu na, suuf si ngi tiis; ndaxte dugub bi yàqu na, biiñ bu bees bi wow na, diwlin bi amul doole.

Na leen, yéen beykat yi; jooyleen, yéen sàccat reseñ yi, ndax pepp mi ak orj mi; ndaxte ngóob mi ci tool bi sank na. Reseñ mi wow na, garab figg bi yàq na; garab grenade bi, garab tàndarma bi itam, ak garab pom bi, hatta mboolem garabi tool bi, wow nañu: ndaxte mbégte wow na, ba sore doomi nit ñi.

Takkleen te doon ay woy, yéen saraxalekat yi; yuuxuleen, yéen surga yi ci saraxalukaay bi; ñëwleen, téddleen guddi gépp ci sàkku, yéen surga yi yu sama Yàlla; ndaxte saraxu lekk ak saraxu naan dogalu nañu ko ci kër Yàlla seen Boroom. Sellalleen koor, wooteleen ndaje gu màgg gu sell, dajaleen mag ñi ak ñépp dëkkkat yi ci réew mi, ci kër Aji Sax ji seen Yàlla, te wooleen Aji Sax ji. Aka metti bés bi! ndaxte bésub Aji Sax ji jege na, te dina ñëw ni alkande gu jóge ca Boroom Katandiku gi. Ndax duñu dagg saraxu lekk bi ci sunuy bët, waaw, mbégte ak bannex ci kër sunu Yàlla? Peppu ji yàqu na ci suuf si suuf mi dajale ko, dencukaay yi neen nañu, saq yi daanu nañu; ndaxte dugub gi wow na. Ana ni rab yi di groñ! jur gi jaaxle na, ndaxte amuñu pàtur; waaw, màndingum xar yi itam neen nañu.

Yow Aji Boroom bi, maa di la woo: ndax safara gi lekk na màndiñ yi nekk ci màndiñ ma, te tàkk gi lakk na garab yépp yi nekk ci tool bi. Rabi àll yi itam di la woo: ndax dex yu ndox yi wow nañu, te safara gi lekk na màndiñ yi nekk ci màndiñ ma. Yoel 1:1–20.

Saaru bu njëkk ci téere Yuël mi di jëfandikoo ngir wax mbeyu Yàlla bi ñu yàq. Esayi daldi samp ne “bés boobu” mooy bés bi taw wu mujji bi tàmbalee, ndaxte ci bés boobu la garab yi di tàmbalee sàq te génne ndox. Li Esayi xamal nu ne nit ñi Yàlla dinañu “sax ci reen,” “sàq te génne ndox,” te fees suuf si ak “meññ” mooy wone jaar-jaaru taarix bu yokkute, bu am ñetti jéego. Garab dafay “reen” ci suuf si. Kon nag, “sax ci reen” tekki na taxaw ci suuf si, mooy suuf su njëkk, walla fondasiyon bi. Ñi “jóge ci Yakub” “sax ci reen,” te gannaaw loolu ñu tudde leen “Israyel.” Ñi génne ci jéegoju Lawodise lañu gannaaw loolu di ñu tudde Filadelfiyaankat, doonte ngir denc ba noppi jéego joju, dafa soxla ndam ci yoonu nattu boobu, bi di jeex ci yoonu Dibeer.

Digganteel jökkoo bi nekk ci diggante Jacob, (ki ëppale) ak Israel, (ki not) dafay won ne ca 9/11 ñi “sampu ci loxo” gannaaw ba ñu dellu ca fondamaa yi, foofa ak booba dugg ci njëkkëru kóllëre. Ci wàllu waxu yëgle, soppi tur mooy màndarga kóllëre, ni ko wonee ci Abram ba Abraham, Sarai ba Sarah, Jacob ba Israel ak ñeneen. Ci aaya bi, ñi delluwoon ca dëgg yu mag ya ca fondamaa yi ca 9/11 dugg nañu ci njëkkëru kóllëre bi ndox mi tàmbalee jur tóor-tóor ak meñneef. Ca yoonu Dibeer bu nees a sàkku, addina bépp dina fees ak “doom” ndaxte ndox mi dees na ko tuur ci lu amul natt.

Esayi war a déggoo ak Esayi, te rawatina ak yeneen yonent yi yépp; waaye Esayi dafa wara yékkati baatam ni trompet, te won Adwantis yu juróom-ñaareel fan yu Laodise ne seeni bàkkaar ci biir woy-u toltalu reseñ bi. Woy woowu, Yeesu moo ko woy ci léebu toltalu reseñ bi. Toltalu reseñ boobu moo tax mu jooy, ba mu nekk ci mujj ga, lu jiitu bante ba, xool ci kaw Yerusaleem; xam ne Israayil gu yàgg ga agsi na ci mujjug jamono jooju ñu leen mayoon ngir tuub, te ñu ngi leen di romb ni ñoom ñoo doon nit ñaari kóllère Yàlla. Ci benn jamono boobu itam, Almasi doon dugg ci kóllère ak nit ñi di jur meññef yi war a génn ci toltalu reseñ Yàlla. Muy nettali toltalu reseñ bi ci jamonoy Yosuwe ca njàlbéen ga walla ci jamonoy Yeesu ca mujj ga, ñi doon nit ñaari kóllère gu bees gi dañoo doon misaal gi jëm ci téeméeri ak ñeent-fukki ak ñeent junni.

Kirist waxoon na ci yoon-u reseñu Esayi, ni ko Sœur White itam waxe.

“Néebu tool bi jëfandikoo woon ci baatub misaalub tooru reseñ bi du jëm rekk ci xeetu Yawut yi. Am na njàngat ngir nun. Mbooloom gëmkat yi ci jamono jii Yàlla may na leen yelleef yu mag ak barke yu bare, te Moom xaar na ci seen wàll ngir am njariñ yu méngoo ak loolu.”
Christ Object Lessons, 296.

Mooñu jàng wàll wi jiitu wax ju mujj jooju ci Xel mu Yégle mbir yi ngir xam dara.

“Saar 23 — Toolu Boroom bi”

“Xeetu Yawut yi”

«Léebu ñaari doom ya, léebub tolub reseñ bi moo ko toppoon. Ci benn bi, Kirist dafa doon teg ci kanamu jàngalekat yu Yawut ya solo njariñu dégg-dëgg. Ci beneen bi, Mu jox xel ci barke yu bare yi ñu mayoon Israyil, te ci yooyu Mu wone ci loolu sañ-sañu Yàlla ci seen warug dégg-dëgg. Mu teg ci seen kanam ndamu mébétu Yàlla, mi ñu mana mataloon jaarale ko ci dégg-dëgg. Bi Muy dindi sëru lu ëllëg, Mu wone ne, ndax seen bañ a matal ay mébetam, xeet wi bépp dafa doon ñàkk barkeem, te di yóbbu alkande ci boppam.

« “Amoon nañu ab boroom kër bu amoon benn,” la Almasi wax, “moo jëmbaatoo toolub reseñ, te wër ko ci mbañ, te gas ci biiram pësu reseñ, te tabax njëg, te jox ko ay beykat, ba noppi dem réew mu sore.” »

Yonent Esayi moo joxe melokaanu bii toolub reseñ bi: «Léegi dinaa woyeel sama soppeku, woy wu sama soppeku ci mbirum toolub reseñam. Sama soppeku am na ab toolub reseñ ci tund wu wër te am njariñ; te mu wër ko, jëlee ay doj yi nekk ca biiram, jëmbëti ko ak garab gu gën a baax; te mu tabax ab torre ci diggam, def itam fa ab pèsukaay bu ñuy bocce reseñ; te mu yaakaar ne dina jur ay doom-u-reseñ.» Esayi 5:1, 2.

“Boroom bay mi daf tund ci mândiñ mi; mu dajal ko, setal ko, beyal ko, te jëmbët ko ak garab-resin yu tànn, di yaakaar ngóob gu bare. Bëj-góor boobu, ci li mu gën suuf su ñu beylul, mu yaakaar ne dina ko teral ndax dina won njariñi toppatoom ak coonoom ci mbey mi. Noonu Yàlla tànn na ab xeet ci biir àddina si ngir Kirist moo leen di yar tey jàngal leen. Yonent bi nee na: ‘Toolu resin bu Aji Boroom Mbooloom yi mooy kërug Israyil, te nit ñi dëkk Yuda mooy garabam gu neex.’ Isaaya 5:7. Ci kaw xeet woowu Yàlla jox na leen ay njariñ yu mag, barkeel leen lool ak yiw wu bare gu jóge ci mbaaxam gu ëppu. Mu seetaanoon ne dinañu ko teral ci

indi meññent. War nañu woon feeñal pexe yi nguuram. Ci diggante àddina su daanu, su bon te aayul, war nañu doon wone jikko Yàlla.”

“Ni ñoom, ndaxte ñooy toolu reseñu Boroom bi, dañoo war a meññ meññef yu wuut bu baax ak yi xeeti réew yi dul xam Yàlla di jur. Xam-xam yu bopp ak jaamu xërëm la xeet yooyu joxoon seen bopp ci def njubadi. Yëq ak tooñ, bëgg-bopp ak nay, noot ak jëf yu gën a yàq, dañoo leen daan topp ak bañ a tere. Tooñ, suufel, ak metit, yooyu laa doon meññefi garab gu yàqu. Waaye meññef mi waroon a génn ci reseñ bi Yàlla jëmbët, dafa war a wuute bu leer ak loolu.”

“Nekk nax Yudayaa war nañu amoon moo doon ngir teewal melokaanu Yàlla, ni mu ko wonée Musaa. Ci tontu ñaanu Musaa bi ne: “Woneel ma sa ndam,” Boroom bi digoon na ne: “Dinaa tax sama njàqare lépp jaar ci sa kanam.” Eksod 33:18, 19. “Noonu Boroom bi jaar ci kanamam, yégle ne: Boroom bi, Boroom bi Yàlla, kuy yërëm te di jéggal, muñ lu yàgg, bare ci mbaax ak dëgg, di sàmm yërmande ñeel junniy nit, di baal tooñ, moy ak bàkkaar.” Eksod 34:6, 7. Lii moo doon meññef mi Yàlla bëggoon ci ay nitam. Ci sellug seen xel ak seen jikko, ci sellaayu seen dund, ci seen yërmande ak seen ngor ak seen xol bu metti ci kaw ñeneen, dañoo wara wone ne “yoonu Boroom bi mat na, ba muy delloo xol.” Sabóor 19:7.

“Jaarale yawut Yude yi la Yàlla bëggé jox mboolem xeeti àddina barke yu bare. Jaarale Israyil la waroon waajal yoon wi ngir Leeram tasar ci biir àddina bépp. Xeeti àddina, ndax topp jëf yu bon yu yàqute, dañoo réer xam-xamu Yàlla. Waaye ci yërmandeem Yàlla farul leen a far ba ñu nekkatul. Mu dogaloon a jox leen wàllu ngir ñu xam ko jaarale ci mbooloom gëmkatam. Mu nattaloon ne njàngale yi Mu wone jaarale ci ay nitam dañu doon yoon wi ci delloo melokaanu Yàlla gu ànd ak njubte ci nit.”

“Yàlla moo woo woon Ibraayma génn ci biiram ay boppam yu bopp ca jaamu xér ya ngir matal bii mébet. Mu santaane ko ne mu dëkk ci suufu Kanaana. Mu ne ko: ‘Dinaa la def xeet bu mag, dinaa la barkeel, te dinaa màggal sa tur; te yaw it dinaa nga nekk barkeel.’ Génesis 12:2.”

“Askanu Abaraham, Yàggóoba ak njabootam, yóbbu nañu leen Misra ngir ci biir réew mu réy te bon boobu ñu wone njariñi nguurug Yàlla. Jubbanti Yóosëf ak liggéeyam bu yéeme bi mu aaré bakkanu mbooloom askanu Misra mépp, dafa doon melokaanu dundug Kirist. Muusa ak ñeneen ñu bari nekkoon nañu seede yu Yàlla.

“Bi Yàlla génnee Israyil ca Misra, Mu delloo feeñaat ay kàttanam ak yërmandeem. Jëfam yu yéeme yi Mu def ngir seen musalug jaam ak ni Mu leen doxale ci seen tukki ca màndiñ ma, nekkuñu woon ngir njariñam rekk. Loolu war na woon nekk njàngat bu feeñ ngir xeeti réew yi leen wër. Boroom bi feeñal na Boppam ne mooy Yàlla bu kaw ci bépp sañ-sañu nit ak bépp mag. Mandarga yi ak kéemaan yi Mu def ngir ay nitam, won nañu kàttanam ci kaw nature bi ak ci kaw gëna mag ñi doon jaamu nature bi. Yàlla jaar na ca réewu Misra gu réy te fees ak réy-réylu, ni Muy jaaré addina si ci fan yu mujj yi. Ak safara, ngelawlu màggat, yoonu suuf ak dee, Ki Maag bi ñuy wax ne MAN MAA ngi, jootaat na ay nitam. Mu génne leen ca réewu jaam ba. Mu jiite leen jaarale ci ‘màndiñ ma réy te tiitlu, fa ay jaan yu am daqare, ak ay sikoñ, ak wow’.” Deuteronomie 8:15. “Mu génneel leen ndox ci ‘xeer wu dëñq te dëgër,’ te Mu dunde leen ak ‘dundu asamaan bi.’” Psalm 78:24. “Ndax,” ni Musaa waxee, “wàllug Boroom bi

mooy ay nitam; Yàqub mooy céram ci cosaanam. Mu gis ko ci suuf su wow, ak ci màndiŋ mu neen te yuuxu; Mu wër ko, Mu jàngal ko, Mu sàmm ko ni doom-jooram. Ni ngelaw gu mag di yëngal sëggam, di walbatiku ci kaw njuram, di tasaare laafam, di leen yékkati, di leen yóbbu ci kaw laafam: noonu Boroom bi rekk moo ko jiite, te benn yàlla bu dëgërul nekkul woon ak moom.” Deuteronomie 32:9–12. Noonu la leen yóbbu ca moom, ngir ñu dëkk mel ni ñu nekk ci ker gi Yéeg Yéegé ba.

«Kirist moo doon njiitu doom yi Israyil ci seen wër-wër gi ñu doon def ca màndiŋ ma. Mu doon kuñu ci ndëggu niir ci bëccëg ak ci ndëggu safara ci guddi, te moo leen doon jiite ak gindee. Moo leen aar ci ñàqare yi ca màndiŋ ma, moo leen yóbbu ca réewum dig ba, te ci kanamu xeet yépp yi xamul woon Yàlla, moo saxal Israyil ni moom la, mooy toolu reseñ bu Boroom bi tànn.»

«Jébbal nit ñi la Yàlla dénk waxam yu sell yi. Ñu wër leen ak santaane yi ci yoonam, maanaa njariñ yu sax ya ngir dëgg, yoon, ak laab. Déggal njariñ yooyu waroon a ne seen aar, ndaxte dina leen musal ci yàq bopp seen bopp ak jëf yu bàkkaar. Te ni torre bi nekk ci toolu reseñ bi, noonu la Yàlla samp ci diggu réew mi kërám gu sell gi. »

“Kirist moo doonoon seeni jàngalekat. Ni Mu nekkoon ak ñoom ca màndiŋ ma, noonu itam Moo war a nekk seeni jàngalekat ak seeni jiitekat. Ci biir tabernaak bi ak kër Yàlla ga, ndamam dëkk na woon ci Shekina ju sell ji, fa kaw kërg-yërmande ga. Ngir ñoom, dafa feeñaloon saa su ne xéewalu mbëggeelam ak muñam.”

“Yàlla bëggóon a def ay nitam Israayil ngir ñu nekk cant ak ndam. Jox na leen bépp njariñu xel mu leen waral. Yàlla terewul leen dara ci li baax, ci li di jàppale ngir sos xarnu jikko ju leen di def ay ndawam ci boppam.

“Seen seeni déggal yoonu Yàlla dina leen def lu xeel ñépp di yéemu ci wàllu yokkute ak ngëneel ci kanam xeeti àddina yi. Ki mën a leen jox xam-xam ak mën-mën ci bépp liggéey bu ñu bëgg a rafetal, mooy sax di seen Jàngalekat, te dina leen teral ak yékkati leen jaarale ko ci seen déggal ay yoonam. Su ñu déggalee, dees na leen aar ci jàngoro yi doon sonal yeneen xeet yi, te dees na leen barkeel ak dooley xel. Ndammu Yàlla, koweem ak dooleem, waroon na feeñ ci bépp seen yokkute. Waroon na ñu nekk nguur guy saraxalekat ak buur yu màgg. Yàlla jagleel na leen bépp jumtukaay ngir ñu man a nekk xeet wi gën a màgg ci suuf.”

“Ci anam gu wóor te leer, Kirist jaarale ko ci Musaa moo leen teg ci seen kanam xew-xewal Yàlla, te moo leeral bu baax sart yi ci seen jàmm ak yokkute. ‘Yéen xeet wu sell ngeen ci Boroom bi seen Yàlla,’ la wax; ‘Boroom bi sa Yàlla tànn na la ngir nekk xeet wu jagleel ko moom rekk, ëpp ñépp xeet yi nekk ci kow suuf.... Kon nag xamleen ne Boroom bi sa Yàlla, moom mooy Yàlla, Yàlla ju takku, miy sàmm kóllëre ak yërmande ak ñi ko bëgg te di sàmm ay ndigalam, ba ci junni maas.... Kon nag dinga sàmm ndigal yi, ak sàrt yi, ak àtte yi, yi ma lay digal tey, ngir nga def leen. Moo tax dina am ne, su ngeen déggal àtte yii, te sàmm leen, te jëfe leen, kon Boroom bi sa Yàlla dina la sàmmal kóllëre ga ak yërmande ga mu giñoon sa baay ya; dina la bëgg, barkeel la, yokk la: dina itam barkeel meññental sa biir, ak meññental sa suuf, sa pepp, sa biiñ, ak sa diwlin, yokkute sa nag, ak juróom sa xar, ci réew mi mu giñoon sa baay ya ne dina ko la jox. Dinga barkeel ba ëpp ñépp xeet.... Te Boroom bi dina dindi ci yaw

mbooleem wéradi, te du la teg benn ci bon jangoro yu Misra, yi nga xam, ci sa kaw.’ Baamtu Yoon 7:6, 9, 11–15.”

“Suñu boroom yégle na ne bu ñuy sàmm ay ndigalam, dina leen may gub gu gën a baax, te génneel leen diwën ci doj wi. Dina leen feesal ak fan yu bare, te won leen muccam.”

“Ci topp Yàlla la, Aadama ak Awa ñooñu dañoo perdu Eden, te ndax bàkkaar suuf si bépp dañoo ko rëbb. Waaye su nit ñi Yàlla toppoon ay ndigalam, seen suuf dina dellu ci meññeefam ak taaram. Yàlla ci boppam moo leen joxoon ay ndigal ci mbeyu suuf si, te waroon nañu ànd ak Moom ci delloo ko. Noonu suuf si bépp, bu nekk ci saytu Yàlla, dina nekk njàngat bu wone dëgg ruu. Ni ci topp yoonu bindu lawi natureel yi suuf si wara meññ ay alalam, noonu it ci topp yoonam aada yi xol yi nit ñi waroon a feeñal melokaan yi ci jikkoom. Sax ñi dul xam Yàlla dinañu nangu yékkati ñi di jaamu ak màgg ki Yàlla dund.”

“‘Xoolleen,’ la Muuse wax, ‘jangale naa leen dogal yi ak atte yi, ni Boroom bi sama Yàlla digle woon ma, ngir ngeen def ko noonu ci réew mi ngeen di dem ngir moom ko. Kon nag, sàmmleen ko te def ko; ndax loolu mooy seen xel mu rafet ak seen xam-xam ci kanam xeeti àddina yi, te ñoom dinañu dëgg yépp dogal yii, naan: “Ca dëgg, xeet wu mag wii nit ñu am xel lañu te am xam-xam.” Ndax ana ban xeet wu mag moo am Yàlla ku jege ñoom ni Boroom sunu Yàlla di jege nun ci bépp mbir bu nu koy woote? Te ana ban xeet wu mag moo am dogal ak atte yu jub ni yoon wii mépp, mi ma teg ci seen kanam tey?’ Deuteronomy 4:5–8.”

“Doomu Israyil dañoo war a jël bépp suuf su Yàlla dogalal leen. Xeeti nit ñi weddi jaamu ak liggéeyu dëgg-Doon Yàlla dañoo war a ñàkk seen moomel suuf si. Waaye bëgg-bëgg Yàlla mooy ne, jaarale ko ci feeñug jikkoom ci biir Israyil, nit ñi ñëw ci moom. Ci adduina bépp, woo gi xibaar bu baax bi waroon na ñu ko yégle. Jaarale ko ci njàngum sarax si, Kirist waroon na ñu ko yékkati kanam xeet yi, te képp ku xool ci moom dina dund. Ñépp ñi, ni Rahab ja Kanan ak Rut ja Mowab, wone ginnaaw bokk ci càkkuteef ba ñëw ci jaamu dëgg-Doon Yàlla, dañoo war a booloo ak askanu Yàlla bu mu tànn. Bu limu Israyil di yokku, dañoo war a yaatal seen dayo yi, ba seen nguur mbooloo ak adduina bi.”

“Yàlla bëggoon ngir jëli xeeti nit ñépp ci suufam gu ànd ak yërmandeem. Moo bëggoon it ne suuf si fees ak mbégte ak jàmm. Bind na nit ngir mu am bannex, te mu ngi sib ngir feesal xolu nit ñi ak jàmmu asamaan. Moo bëgg itam ne njabooti suuf si nekk misaalu màgg famil bi ëpp te nekk ca kaw.”

“Waaye Israyil matta amal yéenoo njariñu Yàlla. Boroom bi wax na ne: ‘Mana laa jëmbët woon ni reseñ bu tedd, gépp ci séed bu jub; kon naka nga soppeeku ci meññeef mu yàqu mu reseñu bitim-reew ci sama kanam?’ Jeremiah 2:21. ‘Israyil mooy reseñ bu neen; mooy jur doom ngir boppam.’ Hosea 10:1. ‘Léegi nag, yéen waa Yerusaleem ak góor ñi Yuda, àtte leen, ma ngiy ñaan, ci diggante maa ak sama toolu reseñ. Lan lañu man a defaatal sama toolu reseñ, lu ma ko deful? Lu tax bi ma seetee ne dina jur reseñ, mu jur reseñ yu àll? Léegi nag, nax, dinaa leen wax li ma nar a def sama toolu reseñ: dinaa dindi mbaam-aaraam bi, te dees na ko lekk; te damm tataam bi, te dees na ko tàllal. Dinaa ko bàyyi mu yàqu; du ñu ko daggati, du ñu ko gasaat; waaye garab yu xeer ak dëgër yu ñor dinañu fa sax. Dinaa itam santaane niir yi ba ñu bañ a tawal ci kawam ndox. Ndax ... Mu seetoon àtte bu jub, waaye gis fitna; seet njub,

waaye gis yuuxu.” Isaiah 5:3–7.

“Boroom bi jaarale ko ci Musaa waxoon na ay nitam li ñàkk wormaalte di jur. Su ñu bañee sàmm kóllëreem, dinañu dagg seen bopp ci dundug Yàlla, te barkeem du man a wàcce ci seen kaw. ‘Moytuleen,’ la Musaa wax, ‘ngir ngeen bañ a fàtte sa Boroom Yàlla, ci bañ a sàmm ay ndigalam, ak ay àtteem, ak ay sasam, yi ma leen di digal tey jii: ngir ba ngeen lekk ba suur, te tabax kër yu rafet, te dëkk ci si; te ba seen jur gi ak seen gàtt yi yokku, te xalisam ak wurusam yokku, te lépp lu ngeen am yokku; kon seen xol réy ci seen bopp, te ngeen fàtte sa Boroom Yàlla.... Te ngeen wax ci seen xol ne: Sama doole ak kàttanu samay loxo moo ma jural alal jii.... Te bu fekke ne fàtte ngeen sa Boroom Yàlla benn yoon, te topp yeneen yàlla, te jaamu leen, te sujjóotul leen, maa ngi seede ci seen kaw tey jii ne dingeen sanku dëgg-dëgg. Ni xeet yi Boroom bi di alag fa seen kanam, noonu ngeen di sankoo; ndaxte dëggul ngeen baatu Boroom seen Yàlla.’ Deuteronomie 8:11–14, 17, 19, 20.

“Waxtaan boobu Yawut yi dëggñu ko. Ñu fàtte Yàlla, te gisatulñu seen yëg-yëg bu kawe bi ñu amoon ci nekk ay taxawkatam. Barke yi ñu jotoon indiwul benn barke ci àddina si. Lépp luñu amoon ci njariñam, ñu jël ko ngir seen bopp rekk ak ngir seen yëkkati bopp. Sàcc nañu Yàlla jaamu ji mu leen laajoon, te sàcc nañu seen moroom yi itam njubteelu diine ak royukaay bu sell. Mel ni waa àddina ba la mbëbët ga dal, topp nañu bépp xalaatu seen xol yu bon. Noonu lañu def ba mbirum sell yi mel ni ñaawal, di wax ne: ‘Kër Yàlla ji, kër Yàlla ji, mooy yii’ (Jeremiah 7:4), fekk ci waxtu woowu dañuy wone Yàlla lu dul li mu doon, di toroxal turam, te di sobe këràm gu sell.”

“Bey tool yi ñu teg woon ngir saytu toolub reseñ bi Boroom bi, ñooyuloon ñu jub ci kóllëre gi ñu dénk ca seen yoon. Saraxalekat yi ak jàngalekat yi doonuloon jàngalekat yu takku ci kanam nit ñi. Dañu taxawul woon ci seen kanam ngor, yërmande Yàlla ak sañ-sañam ci seen mbëggeel ak seen liggéeyal ko. Beykat yooyu daan nañu sàkku ndam seen bopp. Bëgg nañu woon jël seen bopp meññenti toolub reseñ bi. Seen xel ak seen jéego mooy woon ni ñu wéttali xel yi ak manggal ci seen bopp.”

“Tooñu yoon wi nekk ci kaw njiit yii ci Israayil boddul woon ak tooñu bàkkaarkat bu yàggul. Nit ñii dañoo taxawoon ci suuf su tar ci kanam Yàlla. Dañoo fasoon seen bopp ngir jàngale ab «li Boroom bi wax» te indi dëgg-dëggul gu wér ci seen dund gu jëfandikoo. Waaye, fa ñuy def loolu, dañoo di wengal Mbind mi Sell mi. Dañoo teg yéene yu diis ci kaw nit ñi, di sàkku ay ceremoñ yu jëm ci bépp tànku ci dund. Xeet wi daan na dund ci jaaxle gu sax, ndaxte mēnuñu woon matale la rabbi yi sampoon. Bi ñuy gis ne jox ndigal yu nit def moo manul a sàmm, dañoo tàmbalee xeeb ndigal yi Yàlla.”

“Boroom bi bindoon na ay nitam ne moom mooy boroom toolu reseñ bi, te seen lépp lu ñu am, dees na leen ko jox ci wóor ngir ñu jëfandikoo ko ngir moom. Waaye saraxalekat ya ak jàngalekat ya defuñu liggéeyu seen sas bu sell bi ni ñuy saytu alalu Yàlla. Ñu doon sàcc ko, ci anam wu taxaw, jumtukaay yi ak yombal yi mu leen dénk ngir yokk liggéeyam. Seen bëgg-a-àll ak seen ñaaw njubte taxoon na ba sax xeeti ñi dul xam Yàlla xeeb leen. Noonu àddina xeeti ñi dul Yawut bi jot ci sababu fàtte tekki jikkoo Yàlla ak yoonu nguuram.”

“Ak xolub baay, Yàlla muñal na ay nitam. Mu ñaan leen ak yërmande yi Mu leen jox ak yërmande yi Mu leen dindi. Ak muñ, Mu teg seen bàkkaar ci seen kanam, te ci muñ gu yaatu xaar seen nangu. Yónent yi ak ndaw yi ñu yónniwoon ngir dëgëral sañ-sañu Yàlla ci kaw beykat ya; waaye bu ñu leen teeru, def nañu leen noon. Beykat ya fitnaal nañu leen te rey leen. Yàlla yónni naat yeneen ndaw, waaye ñu jël leen ak noonu lañu jële woon ñi njëkk ya, waaye ci loolu beykat ya won nañu bañ gu gën a dëgër.”

“Ni mujj ca njëkk, Yàlla yónnee Doomam, ne: ‘Dinañu teral sama Doom.’ Waaye seen bañ-gërëm dafa leen def ñu naqari, ba ñu waxante seen biir ne: ‘Kii mooy ndonoomkat bi; ñëwleen, nu rey ko, te nanu jël ndonoam.’ Noonu kon dinañu nu bàyyi nu am toolu reseñ bi, te def ak meññeefam lu nu neex.”

Buur yu Yawut yi bëggulwoon Yàlla; moo tax dañoo dog seen bopp ci moom, te bañ bépp ay wooteem ngir am njubte gu jub. Kirist, Ki Yàlla bëgg, ñëw na ngir saxal sañ-sañi Boroom toolu reseñ bi; waaye beykat ya def ko toroxlu gu leer, naan: Nun bëggunu nit kii mu nguuru ci sunu kaw. Dañoo kañ Kirist ndax taaru jikkoom. Niamu njàngaleem moo weesoon seen bi lool, te dañoo ragal ay njariñam. Moom nag, dafa leen yedd, feeñal seen naafëq, te won leen axesi netij yi wóor ci yoonu jëfandikoo gu ñu jël. Loolu yóbbu leen ci dof. Dañoo metti ci yeddu yi ñu manul woon noppi. Dañoo bañ taxawaayu njubte gu kawe gi Kirist di leen teewal saa su ne. Gis nañu ne njàngaleem dafay leen teg foofu fu seen bopp-sa-bopp di feeñ, ba ñu dogu rey ko. Dañoo bañ misaalu dëgg ak ragal Yàllaam ak ruqiyaat gu kawe gi feeñ ci lépp lu mu doon def. Dundu gi mu dund bépp dafa doon yeddu ci seen bopp-sa-bopp, te ba nattu mujj ga agsee, nattu gi di tekki déggal ba ci dundug ba fàww walla moytu ba ci dee gu ba fàww, dañoo bañ Ki Sell ki Israyel. Bi ñu leen laajee ñu tànn ci diggante Kirist ak Barabas, ñu yuuxu naan: “Bayiil nu Barabas!” Luug 23:18. Te bi Pilaat laajee naan: “Lan laa wara def nag ci Yeesu?” ñu yuuxu ak mer naan: “Nañu ko daaj ci bant bi.” Macë 27:22. “Ndax dama wara daaj seen Buur ci bant bi?” la Pilaat laaj, te saraxalekat yu mag ya ak buur ya tontu naan: “Amunu buur kudul Seesar.” Yowaana 19:15. Bi Pilaat raxasee ay loxoom, naan: “Man set naa ci deretu nit ku jub kii,” saraxalekat ya bokk ak mbooloo ma xamul dara bi, yégle ak xol bu metti naan: “Na deretam dal ci sunu kaw ak ci sunuy doom.” Macë 27:24, 25.

Noonu njiitu Yawut ya defoon seen. Seen seeni bindoon na ci téere bi Yowaana gisoon ci loxob Ki toogoon ci gàngune gi, téere bi kenn mënul a ubbi. Ci bépp mbugal ak fitnaam, seen seeni dina feeñ ci kanam su bés ba agsee, bi Gàttug gi cosaanu Yuda di ubbi téere boobu.

“Xeetu Yawut yi daan nañu soppiku ci xalaat ne ñooy ñi asamaan taamu, te ne ñoom dinañu leen yékkati ba fàww ni mbooloom Yàlla. Ñoom daan nañu wax ne ñooy doomi Ibraayma, te tax na ne kenna séentu gu dëgër, walla sax ne cosaanu seen yékar, mel na leen ne dafa sax lool, ba tax na ñu taxawu suuf ak asamaan ngir kenn manul a nangu leen seeni sañ-sañ. Waaye jaarale ko ci dund yu amul kóllëre, daan nañu waajal seen bopp ngir àtteb asamaan ak ngir teqaleek Yàlla.

“Ci léebu toolu reseñ bi, gannaaw ba Almasi bi wonee ci kanamu saraxalekat yi seen jëf ju gëna tiis ci ñaawteef, Mu laaj leen ne: ‘Bu Boroomu reseñ bi dikkée nag, lu mu di def ñi di beykat yooyu?’ Saraxalekat yi da ñu toppoon nettali bi ak yéene ju xóot, te fekkul ñu xalaat ci ne mbir mi jëm na ci seen bopp, ñoom ak mbooloo mi dañu bokk ci tontu ne: ‘Dina alag ñu

bon ñooñu ak toroxte, te dina jébbal ab reseñam ci yeneen beykat, ñi koy jox ay meññeefam ci seen jamono.’

«Ci xamuloon nañoo wax seen bopp seen alaxira. Yeesu xool leen, te ci suufu ay bëtam yu seet bu baax, xam nañu ne moom dafa jàng kumpay seen xol. Ndawam Yàlla feeñ na ci kanam yu bare doole, ba kenn mēnu ko werante. Gis nañu ci baykat ya nataalu seen bopp, te ci lu dul seen coobare lañu wax ne: “Yàlla tere ko!”»

Ak njàqare ak tiis, Kirist mi laaj naan: «Ndax musuleen a jàng ci Mbind mi ne: “Doj wi tabaxkat yi bañoon, moomu moo nekk doju xonq bi gën a am solo; loolu jëfub Boroom bi la, te yéemu na ci sunuy bët”? Moo tax maa ngi leen di wax ne, Buurug Yàlla dinañu ko jële ci yéen, jox ko xeet wu di jur ay meññentam. Te képp ku daanu ci doj woowu, dina dammiku; waaye ki mu daanu ci moom, dina ko raxas ba mu ne melax.»

“Krist dina aar mbubbal woon yàqute réewum Yawut yi su fekke ne nit ñi nanguloon ko. Waaye kiñaan ak sikkal def leen ñu doon kuñu manul a noppal. Ñoom dogal nañu ne duñu nangu Yeesu Nasaret ni Mesiya bi. Ñu bañ Leeru àddina bi, te gannaaw loolu seen dund fépp mu ngi wër ci lëndēm ni lëndēmu guddi digg. Mbugal mi ñu waxoon lu jiitu dikk na ci réewum Yawut yi. Seen bère-bër yu metti, yu ñu mēnul a noot, ñoom lañu jur seen alkande. Ci seen mer gu gumba, ñu reyante seen bopp. Seen réer gu weddi ak seen réy-réy gu dëgër jural na leen merum ñi leen daan Rom. Yerusalem dañu ko yàq, kër Yàlla ga neenal ko ay yàqu-yàqu, te barabam beyi nañu ko ni tool. Doom Yuda yi dee nañu ci anam yu gëna tiis. Milyon yu bare jaay nañu leen ngir ñu nekk jaam ci réew yu ñu dul Yawut.”

“Ni xeetu nit, Yawut ya dañoo lajj ci matal yéene Yàlla, te toolub reseñ ba nekk woon seen moomel, jëlees na ko ci ñoom. Njariñ yi ñu daan am te ñu jëfandikoo ko lu bon, ak liggéey bi ñu xeebaloon, dénk nañu ko ñeneen.”

“Léebu tool bi jëmbët ba doxul rekk ci xeetu Yawut yi. Am na njàngal ñun itam. Mbooloom gëmkat yi ci jamono jii, Yàlla may na leen yelleef yu mag ak barke yu réy, te Mu yaakaar ci ñoom ay meññent yu méngoo ak loolu.” Christ’s Object Lessons. 284–296.

Téere Yoel mi moom jaar-jaariin taw bu mujj ba ci mujju àddina. Taw bu mujj mooy bataaxal artu bu mujj bi Yàlla, di bataaxalu ñetteelu malaaka bi ci Peeñu 14. Doonte ne taw bu mujj di tegtal bataaxalu ñetteelu malaaka bi, moom itam dafa di tegtal yoonu jekkoo diggante Yàllay Njèkk ak nit ñi, ni ko diwlin wurus wu Sakaraya di misaal, ak taw bu jèkk bi ak taw bu mujj bi, ak safara jógé ci sarxalukaay bi ak yeneen tegtal yu ni mel. Taw bu mujj du rekk bataaxal, walla yoonu jekkoo diggante Yàlla ak nit, waaye mooy itam benn rekk “méthodologie” bu sell ngir njàngum Biibël, buy sax ci Kàddug Yàlla. Méthodologie boobu mooy “rëdd ci rëdd” bu Esayi wax, bi nekk ci sura 28.

Ci njàlbéenu Israyil gu yàgg ya ak Israyil bu bees bi itam, Yàlla, “Boroom baykat bi,” indiwoon na Israyil “jële ko ci mândiñ ma.” Muy njaamug téeméeri at ak fanweer ci Misra walla itam njaamug Jamono yu Lëndēm yi dal ci 538 ba 1798, génne nañu Israyil ci “mândiñ ma,” ndaxte “mândiñ” misaal la bu tekki jaam ak njaam. Muy Israyil gu yàgg gu dëgg walla Israyil bu bees bu xel mi, Yàlla musal na leen ci njaamug mândiñ, te “samp” leen “ni moomam tànn,” “toolub reseñu

Boroom bi,” ñi woo ngir nekk saraxalekat ak buur yu mag, ñi “dencaloon” ndam li di teewloo “waxi Yàlla yi.” “Waxi” yi ci Israyil gu yàgg mooy Yoonu Yàlla; waaye ci Israyil bu bees mooy Yoonu Yàlla ak ci yonent yi.

«Yàlla woo na mbooloom kanam ci jamonoy jii, ni Mu woo woon Israayil gu njëkk, ngir taxaw mel ni leer ci suuf si. Jaarale ko ci xarebu dëgg gu am doole, muy yégle yi jëkk, ñaareel ak ñetteel malaaka yi, Mu tàggale leen ak kërkey mbooloo yi ak àddina, ngir indi leen ci jege bu sell ci Moom. Def na leen ay wottukati yoonam, te wéy na leen dëgg yu mag yi ci waxi yonent, yu jëm ci jamonoy jii. Ni waxi Yàlla yu sell ya ñu dénk woon Israayil gu njëkk, noonu itam yii mooy wéeru bu sell, bu war a jottali àddina. Ñetti malaaka yi ci Peeñu gi 14 dañuy tey nit ñi nangu leerug yégle Yàlla te dem kanam ni ay ndawam, ngir yégle artu gi ci guddi ak bëccëg suuf si yépp.» Testimonies, volume 5, 455.

Israyil bu bees mooñ nañ ko ngir mu yégle baat bu réy bu ñetteelu malaaka bi ci dooley taw bu mujj bi, fekk ci seen dund gu kenn ku nekk di feeñal melokaanu Kirist ci dooley Xelum Yàlla mi Sell mi. Baat bu réy bu ñetteelu malaaka bi mat na ci biir tuurug taw bu mujj bi, ci jamono ju ñuy yéglee benn yéglebu taw bu mujj bu dëggul, bu “jamm ak kaaraange,” te boobu ay nit ñoo koy yégle, ñoom ñi mândi ak biiñu Babilon. Ñooñu ñooy mândikat yi Isaay wax ci Efrayim ak naankat biiñ yi Yoel wax, ñi ñu dogal biiñ bu bees bi ci seen gémmiñ. Ñi nangu yégleb taw bu mujj bu dëgg bi, Daaneel, Mishael, Hanania ak Asaria lañu leen di melal, ñi bañoon lekk bi Babilon ngir lekk ju asamaan. Ñooñu ñooy ñaari téeméeri junni ak ñeent-fukk ak ñeent junni ñi di woy woyu Musaa ak Buur mi, waaye itam woyu toolu reseñ bi, ndax léebu toolu reseñ bi mat na woon ci jaar-jaaru Musaa ca njälbéenu diggante kóllëre Israyil gu njëkk ga, te mataat naat ca mujju diggante kóllëre Israyil gu yàgg ga ci jaar-jaaru Buur mi.

Wóy-u reseñ bi jeex ci li nit ñi nekkoon mbooloom kóllëre bu jëkk bi ñu romb leen baat, bi ñuy jëkkale mbooloom kóllëre bu bees ak Boroom bi ci séy. Boroom bi romb na ñi dee woon ci dëkkuwaay bu mândiñ mi diir at-fukk ak ñeent, te ci benn waxtu boobu sax mu dugg ci kóllëre ak Yosuwe, fekk muy tas séy ak ñi war a dee. Boroom bi dafa doon tas séyam ak Israayil gu yàgg gi ci benn waxtu boobu sax mu doon séy ak kanamug Kiristaan yi. Alfa walla tàmbali gi, Muusaa moo ko tegtal, te omega bi, Mbegte mi moo ko tegtal. Jaar-jaar bu ñoom ñaar ñépp di tegtal, mooy jaar-jaaru léebu reseñ bi; moo tax wóy-u reseñ bu Esayi mooy wóyu Muusaa ak Mbegte mi bu Yowaana miy wax li ñu ko wone.

Dina nuuy xalaat yii ci artik bi ci topp.

“Yii du waxi Rakku Jigéen White la, waaye waxi Boroom bi la, te ndawam jox na ma ko ngir ma jox leen ko. Yàlla woo na leen ngir ngeen bañ a doxaat di liggéey a juumeek Moom. Jàngale yu barees nañu joxe ci mbirum nit ñi di wax ne ay Kiristaan lañu, fekk dañuy wone melow Seytaane, di taxawal ci seen xel, ci seen wax ak ci seen jëf lu di weddi yëngu-yëngu dëgg gi, te fés na ne dañuy topp yoon wi Seytaane jiite leen ci moom. Ci seen déggadi xol, jàpp nañu sañ-sañ bu kenn mayu leenul, te bu ñu warula jëfandikoo. Jàngalekat bu Mag bi ne: ‘Damay dëgërale, dëgërale, dëgërale.’ Nit ñi ne ci Battle Creek: ‘Kër Yàlla gi, kër Yàlla gi noo ko doon,’ waaye dañuy jëfandikoo safara su yomb. Seen xol yi ndaxtewul te suufeewuñu ci yiwug Yàlla.” Manuscript Releases, volume 13, 222.

“Muñ muñu Yàlla am na lu mu jëm ci, waaye yéen dañuy ko yàq. Mu ngi bàyyi ngir am njël gu ngeen bëggoon a gis ñu aar ci gannaaw, waaye bu boobaa dina tooñ. Yàlla santoon na Ilyaas mu diw Asayel, nit ku soxor te nax, mu nekk buur bu Siri, ngir mu doon yaru ci Israyil gu bokk ci jaamu xar-kanam. Kan a xam ndax Yàlla du leen jébbal ci nax yi ngeen bëgg? Kan a xam ndax waarekat yi jub, dëgër te dëgg, ñoom lañuy doon ñi mujj di joxe xebaar bu baax bu jàmm ci sunuy mbooloo yi amul ngërëm? Amaana yàqkat yi dañuy tàggat ba noppi ci loxolu Seytaane, te dañuy xaar rekk ay yëngu-standard yu gën a tuuti di dem, ngir ñu wuutu leen, te ak baatu waxkat bu fen ba, ñu yuux ne: ‘Jàmm, jàmm,’ fekk Boroom bi waxul jàmm. Bës bu néew laa naan jooy, waaye léegi gis naa ne ay bët samay tëey yi lañuy gumbaal; dañuy rot ci sama kayit bi may bind. Amaana it ne léegi dara desul ba yégle yi jëm ci kanam Yàlla di jeex ci sunu biir, te baat bi yëngaloon nit ñi du leen sonalati ci seeni nelaw yu carnal.”

«Bu Yàlla di def ay liggéeyam yu yéeme ci suuf si, bu loxo yu sell yi jariñatuwulati gaal gu sell gi, alkande dina dal askan wi. Éy, ndaxte nga xamoon, yaw itam, ci sa bés bii, mbir yi jëm ci sa jàmm! Éy, na sunu askan, ni Nineewe defee, tuub ak seen kàttan gépp te gëm ak seen xol bépp, ngir Yàlla dëddlu ay meram yu tar ci seen kaw.» Testimonies, voliyum 5, 77.

“Bu fekke ci duggug xol, te ngir réy-réylu ak jubbal sa bopp, nga bañ a wax sa bàkkaar yi, dees na la bàyyi nga nekk ci suufug nattu Seytaane. Su fekke bi Boroom bi wonee la sa njuumte yi nga bañ a tuub walla nga bañ a confesel, ay dogalu yërmandeem dinañu la delloo ci benn suuf baat baat. Dees na la bàyyi nga def ay njuumte yu mel noonu, dinga sax a ñàkk xel mu leer, te dinga woote bàkkaar njub, ak njub bàkkaar. Mbooloom nax yi dinañu raw ci fan yii mujj, dinañu la wër, te dinga soppi kilifa, te doo xam ne def nga ko.” Review and Herald, December 16, 1890.